

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/243602,Obchody-60-rocznicy-Wydarzen-Brzeskich-byly-okazja-do-oddania-holdu-uczestnikom-.html>
21.06.2026, 07:41

Obchody 60. rocznicy Wydarzeń Brzeskich były okazją do oddania hołdu uczestnikom jednego z najważniejszych aktów społecznego oporu przeciwko władzom komunistycznym na Dolnym Śląsku - Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu, 7 czerwca 2026

Uroczystości upamiętniły wydarzenia z maja 1966 roku, określane mianem „brzeskiej pacyfikacji” lub „brzeskiego czarnego czwartku”, które na trwałe zapisały się w historii miasta i regionu. Organizatorami obchodów byli Społeczny Komitet Organizacji Obchodów 60. Rocznicy Wydarzeń Brzeskich, Instytut Pamięci Narodowej oraz Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu. Honorowy patronat nad wydarzeniem objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Karol Nawrocki.

[Wydarzenia w Brzegu 1966](#)

07.06.2026

Obchody 60. rocznicy Wydarzeń Brzeskich były okazją do oddania hołdu uczestnikom jednego z najważniejszych aktów społecznego oporu przeciwko władzom komunistycznym na Dolnym Śląsku - Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu, 7 czerwca 2026/ fot. D.Olejak IPN Opole

Obchody 60. rocznicy Wydarzeń Brzeskich były okazją do oddania hołdu uczestnikom jednego z najważniejszych aktów społecznego oporu przeciwko władzom komunistycznym na Dolnym Śląsku - Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu, 7 czerwca 2026/ fot. D.Olejak IPN Opole

Obchody 60. rocznicy Wydarzeń Brzeskich były okazją do oddania hołdu uczestnikom jednego z najważniejszych aktów społecznego oporu przeciwko władzom komunistycznym na Dolnym Śląsku - Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu, 7 czerwca 2026/ fot. D.Olejak IPN Opole

Obchody 60. rocznicy Wydarzeń Brzeskich były okazją do oddania hołdu uczestnikom jednego z najważniejszych aktów społecznego oporu przeciwko władzom komunistycznym na Dolnym Śląsku - Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu, 7 czerwca 2026/ fot. D.Olejak IPN Opole

Obchody 60. rocznicy Wydarzeń Brzeskich były okazją do oddania hołdu uczestnikom jednego z najważniejszych aktów społecznego oporu przeciwko władzom komunistycznym na Dolnym Śląsku - Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu, 7 czerwca 2026/ fot. D.Olejak IPN Opole

Obchody 60. rocznicy Wydarzeń Brzeskich były okazją do oddania hołdu uczestnikom jednego z najważniejszych aktów społecznego oporu przeciwko władzom komunistycznym na Dolnym Śląsku - Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu, 7 czerwca 2026/ fot. D.Olejak IPN Opole

Obchody 60. rocznicy Wydarzeń Brzeskich były okazją do oddania hołdu uczestnikom jednego z najważniejszych aktów społecznego oporu przeciwko władzom komunistycznym na Dolnym Śląsku - Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu, 7 czerwca 2026/ fot. D.Olejak IPN Opole

Obchody 60. rocznicy Wydarzeń Brzeskich były okazją do oddania hołdu uczestnikom jednego z najważniejszych aktów społecznego oporu przeciwko władzom komunistycznym na Dolnym Śląsku - Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu, 7 czerwca 2026/ fot. D.Olejka IPN Opole

Obchody 60. rocznicy Wydarzeń Brzeskich były okazją do oddania hołdu uczestnikom jednego z najważniejszych aktów społecznego oporu przeciwko władzom komunistycznym na Dolnym Śląsku - Muzeum Piastów Śląskich w Brzegu, 7 czerwca 2026/ fot. D.Olejka IPN Opole

Uroczystości rozpoczęły się mszą świętą w kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Brzegu. Przed rozpoczęciem liturgii społeczny doradca Prezydenta RP dr Tomasz Heryszek odczytał list

skierowany do uczestników przez Prezydenta Karola Nawrockiego. W swoim przesłaniu Prezydent podziękował mieszkańcom Brzegu za pielęgnowanie pamięci o uczestnikach protestu oraz podkreślił znaczenie wydarzeń z 1966 roku w historii walki z komunizmem. Po odczytaniu listu odprawiono mszę świętą w intencji uczestników Wydarzeń Brzeskich, osób represjonowanych oraz wszystkich mieszkańców, którzy sześćdziesiąt lat temu stanęli w obronie swojej parafii i wolności sumienia.

Po zakończeniu uroczystości kościelnych uczestnicy udali się do Muzeum Piastów Śląskich, gdzie odbyło się uroczyste otwarcie wystawy „Opór społeczny w Polsce ludowej. Wydarzenia w Brzegu 1966 r.” przygotowanej przez Instytut Pamięci Narodowej we Wrocławiu. Ekspozycja powstała specjalnie z okazji 60. rocznicy wydarzeń i prezentuje zarówno lokalny wymiar protestów mieszkańców Brzegu, jak i ich miejsce w szerszym kontekście społecznego oporu wobec władz komunistycznych w Polsce. W imieniu dyrektora Oddziału IPN we Wrocławiu wystawę otworzyła naczelnik Delegatury IPN w Opolu dr hab. Joanna Lusek. Podczas inauguracji głos zabrał również autor wystawy Wojciech Trębacz z Oddziału IPN we Wrocławiu, podkreślając, że celem ekspozycji było nie tylko przedstawienie faktów historycznych, ale również przypomnienie wartości, które przyświecały protestującym mieszkańcom.

Na wystawie zaprezentowano dokumenty archiwalne, fotografie, materiały propagandowe władz PRL oraz informacje dotyczące represji, które po wydarzeniach z maja 1966 roku dotknęły około 200 mieszkańców Brzegu i ich rodziny. Ekspozycja ukazuje skalę społecznego zaangażowania oraz konsekwencje, jakie ponieśli uczestnicy protestów.

Obchody rozpoczęły się dzień wcześniej konferencją popularnonaukową zorganizowaną w Muzeum Piastów Śląskich. Referaty poświęcone wydarzeniom z maja 1966 roku wygłosili m.in. dr Krzysztof Łagojda z Oddziału IPN we Wrocławiu, dr hab. Zbigniew Bereszyński, Janusz Jakubów oraz Wiktor Krzewicki. Prelegenci przedstawili tło konfliktu wokół brzeskiej wikarówki, działania aparatu bezpieczeństwa wobec parafii, przebieg protestów mieszkańców oraz ich późniejsze konsekwencje. W dalszej części programu uczestnicy obejrzeli film dokumentalny „W 40. rocznicę obrony Kościoła w Brzegu”, przygotowany przez Ośrodek Audiowizualny Kurii Metropolitalnej we Wrocławiu, zawierający relacje świadków i archiwalne materiały dotyczące protestów.

Przypomniane podczas obchodów wydarzenia były reakcją mieszkańców na działania władz komunistycznych zmierzające do przejęcia budynku wikarówki należącej do parafii Podwyższenia Krzyża Świętego. Protesty trwały kilka dni i przerodziły się w masowy obywatelski opór. Mieszkańcy organizowali patrole obywatelskie oraz całonocne czuwania przy obiektach kościelnych. Kulminacja nastąpiła 26 maja 1966 roku na Placu Zamkowym, gdzie oddziały Milicji Obywatelskiej brutalnie rozprędyli demonstrantów. Wielu mieszkańców zostało pobitych, a około 200 osób aresztowano lub poddano wieloletnim represjom.

Sześćdziesiąt lat później pamięć o Wydarzeniach Brzeskich pozostaje ważnym elementem lokalnej tożsamości i świadectwem odwagi mieszkańców, którzy w czasach komunistycznego zniewolenia potrafili upomnieć się o swoje prawa, wiarę i godność. Obchody rocznicowe były nie tylko okazją do wspomnienia historycznych wydarzeń, ale również do podkreślenia znaczenia obywatelskiej postawy i troski o zachowanie pamięci historycznej dla kolejnych pokoleń.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)